

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensi[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s[an]cto Jacobo ap]osto}lo. ser. lvj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

De beato Jacobo apostolo

De beato Jacobo apostolo
Sermo. LVI.

Edere ad

dexterā mē et ad sinistrāz
non est meum dare vobis.

Dat. xx. et in cuāgelo bo-

aine restitutat. Pro fundamēto fino

in q̄ agitur q̄ mater filior. Sebedet p̄t̄t̄

a chio q̄ yu⁹ filioꝝ ei⁹ sederet ad dexterā

z aliis ad sinistrā. Quid theologicalis q̄stio

Querit. Ut rū quis possit cogiscere se

ipsum esse dignū: ut petere deo possit i ḡ

ria sedere cuꝝ eo. Arguitur q̄ sic. Quilibet

christian⁹ merito dicere p̄t̄ chio si sit i gra-

zia. Signatū est sup nos lumen vultus cui

dñe: sed talis p̄t̄ cognoscere seipm̄ esse in

gratia: puta p̄ baptismū. ad Gal. iij. Q̄s

q̄ baptisati estis ch̄m̄ induisti per fidem

gratia formatam: gr̄a em̄ saluari elitis p̄ fi-

de. si ḡ homo cognoscat seipm̄ esse bapti-

satuꝝ, per quē est in gr̄a nullo vinculo peccati

includente: ut patet de aliq̄ adulto q̄

recēter suscepit baptismū z ergo p̄ gr̄a hō

gloria dign⁹ est: sequit. q̄ quis p̄t̄ cogisce

re seipsum esse dignū: ut petere deo possit

in gr̄a sedere cuꝝ eo. In oppositū. h̄z Eccl.

ix. Hesit hō an odio vel amore dign⁹ sit:

sed oia in futurū seruans incerta: ḡ q̄ cog-

noscere nō p̄t̄ seipm̄ esse dignū: ut petere

deo possit sedere in gr̄a cuꝝ eo. et sic q̄stio

manet p̄ veritatē p̄ dubia. Ad q̄stionē r̄ndendū est fini uos doctores. Primo f̄z

Bonauē. dist. xvij. p̄misit. q̄ quis nō p̄t̄

cogiscere certitudinalis leipz̄ esse dignū ut

petere deo possit in gloria sedere cuꝝ eo cu-

lus rō est q̄druplex apud eū hoīem.

Prīa dī iplēcatiō diuine acceptōis

Scđa p̄ficitas habitualē acq̄sitiōis

Tertia līpītūdū nr̄i ocl̄i mētālis

Quarta p̄funditas nr̄e h̄uīlātōnis

Sēdo ad q̄stionē r̄ndendū est fini ma-

gistrū Alexā. de ales. iij. p̄e summe colla-

tō de gr̄a: p̄lecturaliter loquendo p̄ tres

positiones. Prīma est q̄ aliq̄ p̄t̄ esse in

gratia neḡ dignū: q̄n̄ moralit̄ peccat vel

peccauit/nec dolet/nec doluit. Secunda ē

est: hō p̄t̄ dubitare si sit in gr̄a: q̄n̄ argu-

menta h̄z ad ytrāq̄ gr̄e: ut pote q̄ non re- p̄t̄estatē nō gr̄inēres dare q̄ p̄cebat: sed

cordat de aliq̄ dī quo nō sit p̄fessus z atti-
tus: et habet p̄positū ampli⁹ nō peccandi.
Et aduerso inuenit se difficile: rāndū z len-
tum ad bonū: talis habet occasiōē dubi-
tandi. Tertia est: p̄t̄ q̄s cognoscere se esse
in gr̄a: q̄n̄ habet omnes p̄iecturas boni po-
tissime tres.

Prīma dī illuminatiō in rationali

Scđa dī pax in trascibili

Tertia dī letitia in cōcupisibili

Ḡel fin Berñ. et Tho. di. xciij. q̄ dī
let dī p̄terito z p̄ponit se abstinentia futuro

cōplacere sibi in verbo diuino z delectatur
in ope bono: ex his aut sufficiēter coiectu-

ram facit de statu gr̄e: sc̄reaut est certitu-

dam aliter p̄ viā naturalē: ut Bona nō
est possibile et ad argumentū dī q̄ minor

intelligi p̄iecturaliter et nō certitudinali
ter quā p̄iectura habebat mater filioꝝ. Se-

bedet dī filio suo Jacobo: et alio cuꝝ ch̄o
dicit: sedere aut zc̄. iuxta p̄ba p̄assim p̄tra-
zē. Verbū p̄positū habet magnā difficul-

tate in sacra iōologia. Pro cui⁹ endicta
est notandū: q̄q̄ bū⁹ sessiōne ad dexterā

intelligi p̄ participatio vite eterne: sicut ex
ponit. Glo. z doc. Constat aut q̄ collatō

vite eterne hoībi facia z fienda p̄t̄ner ad

christū: iuxta illud Ioh. L. Ques mee yo-

cem mēa audiunt: et ego cognosco eas z le-

quunt me: et ego vitaz eternā do eis. Ite-

z. Pater om̄e iudiciz⁹ dedit filio. Ad

iudicium aut p̄t̄ner ut p̄ meritis aliq̄ in ce-

lesti gr̄a collocent. Vñ Ioh. xxi. dī q̄ si

lius hoī starinet ouea a dextrā: z bedos a

sinistrā. Ex q̄b̄ autozitabili clarē p̄t̄z q̄

ad p̄testatē filii dei p̄t̄ner aliq̄ statuere

ad dexterā aliq̄ ad sinistrā iuxta yu⁹ reḡe

ferat ad differencez ḡle p̄cipiatōne: sive

yñ referat ad gloriam et alterū ad penam.

Lōtrarū autē videf dicti in verbis apōlit̄.

Eccū difficultas. S̄z R̄n. q̄ dictio vobis

tollit gr̄anū. Pro cui⁹ declaratio notā

dū fin Tho. in. liij. corra gentiles. c. viij. q̄

mater filioꝝ Sebedet acceſſerat ad Iuliz

perē ut yu⁹ filiorū elitis sederet ad dexte-

rā et aliis ad sinistrā: et ad h̄z p̄t̄ndū mo-

q ad eū nō p̄inebat illis dare p q̄b rogat
batur. Nō em dicit. Sedere ad dexteram
meā vel sinistrā nō est meum dare alieū.
quoniam potest ostendat q̄ suū erat dare illis q̄
bus erat paratus a patre suo. Nō em h̄ dā
read eū p̄inebat fīm q̄ erat fili⁹ p̄ginis: s̄
fīm q̄ erat fili⁹ dei. Et ideo nō erat suū
dare aliquib⁹: propter h̄ q̄ ad eū p̄ine-
bant fīm q̄ erat fili⁹ virginis fīm p̄inqtas/
rem carnalē: sed ppter h̄ q̄ p̄inebat ad eū
fīm q̄ erat fili⁹ dei: q̄b s̄z paratus erat a
patre p̄destinatione eternam fīm quā ele-
cti primi ad filiū dei p̄ iniquitate frater/
nalis silitudinis, iuxta illud. Rom. viii.
Quos p̄scuit et p̄destinavit p̄formes fieri
i magis fili⁹ sui: ut sit ipse p̄mogenitus
in multis fratrib⁹. fīm Lbo. vbi supra. P̄t⁹
responsio. Ex q̄ colligim⁹ q̄ ratiōe carnalē
p̄inquitat ad christū: nō debetur gloria
alieū. Unde nec Jacobo nec Iohanni hac
de causa fuit gloria collata p̄ sessionem ad
dexterā christi, quoniam nec virgo maria
est in celesti gloria xp̄ er maternā p̄indat-
tate ad christū: quia nec meriti nec deme-
ritū p̄det: vel nocet parētib⁹: sicut nec ecō/
trans: sed ppter fidem charitatem in cōpara-
bili formatam. Unde Aug. in li. de virgi-
nitate. Beatorius fuit maria percipiendo fi-
dem ch̄r̄ q̄ p̄cipiendo carnem christi. Al-
bil enī marie materna p̄inqtas p̄fuerit:
nisi eum feliciter corde q̄ carne gestasse.
modo ergo ex quo ratione p̄inquitat
carnaliter ad christū nō debetur alieū glo-
ria: videamus quibus debetur. Ad quod re-
spondit ipse dñs subdens. Sed quibus pa-
ratum est a patre meo. Sed circa hoc q̄ro.
Vtrū possumus scire quibus sit paratus.
Rū, siue in p̄iculari siue in singulari non
nisi ex conjectura verissimili que habetur ex
quattuor signis sicut nota. Lbo. in.iiij.
De q̄b vide supra in ser. sancti Stephan⁹
ni. q̄ incipit. Stephan⁹ plen⁹ gratia. p. iiij.
2c. Nā ut ait scriptura. Sunt iusti atq̄ ia-
plentes z opera eius in manu dei: z tame-
ne scitib⁹ vtrum odio v̄l amore dignus sit
sed oia in futurū seruant incerta. Eccl. ix.
In generali tñ scire possum⁹: et sunt q̄ne
differenti hoīm quibus paratum est sedere
ad dexterā dei. Concedat nobis dñs ut si-
mus intra has differentias. primo ergo pa-
ratum est.

Primo pure innocentib⁹
Sedō plene obedientib⁹
Tertio vero alias digne penitentib⁹
Quarto pte misericordib⁹
Quinto sanctis martyrib⁹.
Omnib⁹ predictis modis fuit paratum btō
Iaco. sedere ad dexterā dī. s̄c ifra patebit
¶ Primo ergo paratum est a patre omni-
potente federe ad dexteram christi pure in-
nocentibus: iuxta illud Job. xxij. Salua-
bitur sanocens: saluabitur autem ī mundi
clitia manū suarū. Nota munditia: bec-
tū mundita habet per baptismū qui lauat
a macula originali: p̄ quā clauditur ianua
paradisi. Et ideo aī baptismū nō p̄t aīa
introire ī paradisū. Joā. iii. Nisi q̄s re-
natus fuerit ex aqua et spiritu: nō p̄t in-
troire ī regnum dei. Sed post baptismū
mundata aīa est digna sedere ad dexteram
dei. p̄s. xxij. Qui ascendet ī montem
dñi aut quis stabit ī loco sancto eius: In
nocens manib⁹ z mūdo corde tc. Nota hi-
storiā q̄ legitur Dat. xix. Sintē paratu-
los venire ad me z nolite prohibere eos:
talium est enim regnum celozū. Vide post
festum trini. ser. xlvij. parte. s. Hoc primo
modo fuit paratum regnum celorum bea-
to Jacobo. Nam nactus fuit innocentib⁹
per baptismū: q̄z omnes apostoli fuerunt
baptizati: sicut tenet Aug. sup illud verbi
Joā. xij. Qui lotus est: non indiger: nly
si vt pedes lauet tc. Et habetur in decre-
tis. de conse. distin. iiij. si eos. tc. ¶ Sedō
paratum est plene obedientib⁹. Plene oī
xi: qui oportet omnibus diuinis manda-
tis obedire. alias nō est dignus sedere ad
ad dexterā christi. Jac. ii. Qui tecram le-
ser. offen. autē ī vno: fac. et omniū reus.
Et habet in decretis: de peni. dist. v. Fra-
tres. Et de regi. iuris. Defleat. Si ergo
quis plene obedierit omnibus mandatis: tunc
ei paratum est sedere ad dexterā. Dat. viij.
Non omnis qui dicit mihi dñe dñe intra-
bit ī regnum celozū. Declara. Hoc modo
paratum est regnum dei beato Jacobo: p̄t
pter obedientia suam qua adeo fuit perfec-
ta: q̄ non solum diuinis mandatis: verū
etia coīlīb⁹ obedivit, z ad vniuersi iussionis
voem reliquæ refūz patrē: quamvis se-
nem: z adhessit ch̄z: sicut legit Dat. iiij.
Dic historiā. Et nota q̄ hinc ecclā statuit

N. iiij

In festo Jacobi Aposto.

¶ filii post decimū quartū annū potest in uitis parētib⁹ ingredi religione in masculo: z post duodecimū annū in femia. An⁹ te vero pubertatē s̄ ingressum⁹ pueri religione vel youens de ingredieō: poslunt parētes reuocare eos: z votū irritare ante annū z diem i tpe scientie copularum. xx. q.ij. Puella. Post vero pubertatē sec⁹ est: vt ifra dicet. Et nota q̄ nō sufficit atq̄ rigisse duodecimū vel q̄ndecimū annū: sed oportet esse cōpletū: vt d̄t Glo. xx. q.ij. Firma. Et dī vi in. c. Ad nostrā de regu larib⁹. Nec sufficit etiā s̄ malitia suppleratē: vt in. c. postulati, de regularib⁹. z h⁹ est de ture diuīno/naturali z ciuili. De in re quidē diuīnam veteri testamēti q̄ no vi. De veteri testamēto habet auctoritas Deus. xxix. Qui dixit patr̄ lus z m̄l̄ lus nescio vos. Et fratrib⁹ suis: ignoro illos z nescierit filios suos. H̄i custodierūt elo⁹ quī rū⁹ z paciū tuū servauerūt. De no⁹ uo testamēto habet auctoritas hic exēplo Jacobi z Joannis: qui reliquerūt patr̄. Itē d̄ illo cui dñs dicit. Sime mo⁹ sepe mori, si sic legis. Dat. viij. z Luc. ix. Itē Lu. xij. Si q̄ venēt ad me: z nō odit patr̄ suū z matre, yrōre, z filios, et frēs, z sorores: adhuc aut̄ z aiām suā: nō porest meus esse discipul⁹. Scđ idē p̄t̄z de iure naturali: q̄ km̄ rōnē naturale mag⁹ debe mus reuocari deu q̄ patr̄: z d̄ adhēdere monēti q̄ parr̄ resistent. Un⁹ Hero. ad Heliodorū. Licet pūulus ex collo pēdeat nepos: licet spars̄ crīne z scissis vestibus vbera, q̄libet te nurrierat mat̄ ostendat. Is cet in limite pāf faceat pēleato perge pātre: sc̄cis oclis ad vexillū cruci euola. Solū pietat⁹ gen⁹ ē in hac re ec crudelē. Ter tio d̄ iure canonico habet in decte. xx. q.ij. Puella, z in. c. ad nr̄am, z. c. postulati, de regularib⁹: q̄nimo p̄ ingressuz religiōis pur gal ingratisudo: ex q̄ ante poterat fili⁹ ex heredari: vt pbatur. xij. q.ij. Non licet. Quarto pbaf de iure ciuili in. Deo nob. L. de episo. z cle. Nota ḡ p̄tra parētes: q̄ se opponūt filiis volētib⁹ religione ingredi: q̄ faciūt p̄tra om̄e ius z resūstut insti tui sp̄s sancti: z ideo dānabiles sunt in iſ ferno: nūl̄ p̄niam agant. Ro. xij. Qui resūstut ipſi: libi danatione acquirūt. xj. q. ij. Qui resūstut. Tertio paratū est lede re ad dexteram cb̄risti: digne pentētib⁹. Dat. xij. Penitentiā agite appropinq̄ bit em regnū celoz. Hoc etiā modo para tum fuit regnū celoz b̄t̄o Jacobo: q̄ sicur et alij apli in multa pauprare z indigētia erat adhēretes dño pauperi et humili. vñ nō habebat aliqui qui dāducaret. Nota q̄i p̄ fame aliq̄i euellebat spicas Africā tes manib⁹ z c̄. sic legit. Dat. xij. Barci. ij. z Luc. vj. Et hanc indigētia maxime passi sunt post passionē dñi: q̄i p̄ multas p̄secutiones: aduersitates fame z litum di scurrebat p̄ mundū: sicut refert aplus d̄ e dices. In labore z erūna in vīglīis mīlis in fame z siti. In tēnuis mīlis in frigo re z nuditate zc. ij. Loy. xij. Quod pdicet rat eis dōs dī. In mōdo p̄fīlurā habet: z. Et alibi. Amen amē dico yobis: q̄ plora bitis z flebitis: vos: mīdus aut̄ gaudebit. Vos aut̄ p̄sistabimini zc. Ioa. xvij. Hu ius pnie merito meruit Jacob ydere dōmīnū trāfigurātū in mōre chabo: sicut le git. Dat. xvij. z Lu. xij. Quarto para tū est zc. pie misericordib⁹. Dat. v. Bi mi sericordes: q̄i ipsi mīam p̄sequēt. Et hoc manifeste pbaf. Dat. xxv. vbi in iudicio vli p̄pter meritū misericordie babis electis dei regnū dei: q̄re dicet eis. Venientib⁹ dī patr̄: mei p̄cipite regnū zc. Sicuti em z dedi h̄ib⁹ mībi dāducare. Ideo d̄ Apls. i. Līm. liij. Exerce teipm ad pietatē. Nam corporalib⁹ exercitatio ad modica vīltis est: pīetas aut̄ ad om̄ia vīltis est: p̄missionez habes vīte: q̄ nūc est z future. Hoc etiā mō b̄t̄o Jacobo fuit paratū federe ad dēterā chī: q̄r fuit p̄jīssimus et misericors: etiā erga inimicos suos: sic parz: q̄ liberauit Phileterum discipulū Hermogenis ab infidelitate z a vinculis demoniū. Et tan dēcētā ip̄m Hermogenē liberauit a p̄tē demonū: z reduxit ad fidē: sicut p̄t̄z in lē genda. Dic historiā. Hanc aut̄ misericordiā z mālueruditē didicit a fonte ip̄o misericordie et pīetas chīo. p̄fīlum in quodā facio q̄d p̄tīgt Samarie: sūl̄ noluit recipere dñm: q̄d cum vīdissent Jacobo z Joānes dīcērunt dño. Dñe vīs vt ignis descendat de celo: z gl̄oriat illos. Et cōuersis dñs int̄ crepauit illos dī. Nesciis cur⁹ sp̄s effigie resūstut ipſi: libi danatione acquirūt. xj. q.

saluare. *Luc. ix.* Pores erā hic referre alii
qua miracula de q̄bus habet in legenda: q̄
que p̄ misericordia sua magna ad omes: sed
p̄terit ad deos suos *z. c.* *Quinto*
paratū est *z. c.* sanctis martyrib. *Hat. v.*
Bari q̄ p̄cutionē paratū p̄ter iustitiam
q̄m ip̄z est regnū celoz. Hoc mō fuit pa-
ratū bīo Jacobo. Dic eius martyriū.

C. Itē de brā Martha virgine.
Sermo lvij.

O Martha mar-

tha sollicita es. *Lu. x.* In hoc
t̄bo ch̄s cōprehendit summa
re vita bīc Martha q̄ fuit actiua. Quia
iste dñe sorores: s̄c̄z Maria magdalena et
Martha diuiserū subi duas vitas. Mar-
tha em elegit vitā cōtemplatiā. Maria
sedē fecis pedes dñi: audiebat verbū ih-
lius. *Lu. x.* Martha elegit vitam actiū:
dans se laborib. p̄ ch̄o. Ideo dicit thema
Martha martha sollicita es. i. anxiosa: z
nota: q̄ idē de bis Martha: q̄ vita acel-
ua si bona est: nō solū curat de corpib.: sed
de animab.: bene q̄sūlendo p̄mis ea
stiganda *z. c.* Unū ysus. Gisito. poto. cibo.
readimo. rego. colligo. condō. Consule. cas-
tiga. remire. solare. fer. ora. *¶* Pro sermo-
nis fundamēto in quo agit d̄ vita actiua
z cōplatiā theologicalis oris q̄stio.

Queris virū aliquis possit s̄b̄rē vita
cōplatiā z actiā: ita q̄ yna nō impe-
dit alterā. Arguit q̄ nō q̄z vnu p̄zrario/
rū impedit p̄ alterā: sed vita cōplatiā
z actiā vident̄ p̄triteratē habere adinui-
cei: q̄ vita actiua occupat circa plurima:
vita aut̄ cōplatiā p̄sistit ad cōplati-
ā vnu. igit. In oppositum ait Grego. vj
moraliū. q̄ cōplatiōis arce tenere deſide-
rant. prius se in campo p̄ exercitiū operis
phant. q̄ quis p̄t simul habere vitā cō-
platiā z actiā: ita q̄ yna non impedit
alterā. E: sic q̄stio manet p̄ vitāq̄ p̄e du-
bia. Ad q̄stionē respodendū est: p̄m *Tho.*
ij. h. q. clxxij. q̄ vita actiua p̄t cōsiderari
quantū ad duo: uno modo quātū ad ipsū
studiu: z exercitiū exteriō: actionū: et sic
ad dubiū dicit: q̄ vita actiua impedit cō-
platiā: in qua tū impossibile est: q̄ ali-
bunt meū in albis: q̄ digni sunt. *Apoç.*

quis simul occupet circa exteriōes actiō-
nes: z diuini cōplatiōnē varet. Alio mo-
do p̄t cōsiderari vita actiua/ quantū ad h̄
z exteriōes anie passiones componit et
ordinat: z quātū ad hoc vita actiua ad cō-
platiā p̄monet qui impedit ordi-
nationē exteriōz passioni: z de illo loqui
tur bīus Greg. in auctoritate in oppositū
allegata: ubi dī. p̄bant z sollicitate faciāt: si
nulla iam mala p̄ximis irrogat: sed irro-
gata a p̄ximis e quāmīt portant: oblati
bonis equalib. nequaq̄: si mens letitia fer-
licitat: si subtractis iam non nimis errore
faūtiāl aut deīnō ppendat: vt cū ad semet
ip̄sos int̄roliū redeunt: in eo q̄ sp̄ualia re-
menē nequaq̄ eārē rēfū corporaliū vmbias
trahant: vt foras tractas manu discriber-
ent abigāt: ex h̄ ergo exercitiū vita actiua
conferr ad cōplatiā: q̄ quietat interib.
ores passiones: ex q̄bus p̄ueniūt q̄ que cō-
platiā impedit. *¶* Ad argumentū dī-
cif: q̄ illud p̄cedit quātū ad ipsā occu-
pationē exteriō: actiū: nō autē quātū ad
effectum: qui est moderatio passionū z de-
stis sit fīmo. Iuxta h̄ba p̄assumpta: z sic
de alijs. Sed subtilis volēs p̄dicare de
themate: inueniōt q̄ in eo oīdūm tres ex-
cellētū bī. Martha: q̄s habuit i hac vita:

Prima est puritas p̄gnalis: q̄ nota ē
primo Martha.

Secunda est pietas p̄sonalis: que nota ē
in se dō Martha.

Tertia est dignitas p̄sonalis: q̄ nota ē
in t̄bo sollicita ē.

Dico primo *z. c.* Puritas p̄gnalis q̄ in
lingua syriaca. idem est q̄ dominās. In h̄
ostendit̄ puritas p̄gnalis duplicit rōne: z
q̄ p̄gnatur corpori z sensib. s. vīsūt. aut
ditur *z. c.* Item in intellectu in nō cogitan-
do: voluntati in nō appetendo: z mēozie *z. c.*

Sed ratio est: q̄ sicut dominās in q̄n-
tum talis nullū habet superiōrē: sic p̄gnas
in genere castitatis: nō haber gradū su-
periōrē. Unde Beda. Bona est castitas
p̄gnalis: melior est p̄tīcīa vīdūlīs: sed
optima p̄fectio p̄gnalis. Sed heu hodie
pauci inueniunt *z. c.* Ideo ch̄s quasi faci-
ens planetū d̄ hoc cu. Joāne dicebat. Ha-
bes pauca nomina in lardis: z qui nō co-
in̄gauerūt vestimenta sua. Et ambula-

N v